

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO – 4114-003-01/2014

I/14/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	I/14/004 Realizacja umów zawieranych przez Inspekcję Weterynaryjną z lekarzami niebędącymi pracownikami Inspekcji
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
<i>Kontroler</i>	Zbigniew Stasiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89427 z dnia 13 lutego 2014 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Powiatowy Inspektorat Weterynarii we Wrześni (dalej: „Inspektorat”), ul. Kaliska 1 (62-300 Września)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Romuald Juściński, Powiatowy Lekarz Weterynarii (Powiatowy Lekarz) (dowód: akta kontroli str.3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Powiatowego Lekarza, w latach 2012-2013, w zakresie powierzania zadań do realizacji wyznaczonym lekarzom weterynarii, niebędącymi pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej oraz wykonanie umów z nimi zawartych.

Ocenę pozytywną uzasadnia m.in.:

- dokonanie pomiędzy pracownikami merytorycznymi Inspektoratu podziału kompetencji i odpowiedzialności za nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez wyznaczonych lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji,
- przyjęcie w umowach zawartych z wyznaczonymi lekarzami zasad określających obowiązujące stawki wynagrodzeń oraz dokonywanie wypłat tych wynagrodzeń zgodnie z tymi zasadami,
- zapewnienie kontroli realizacji zadań przez wyznaczonych lekarzy weterynarii.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niezamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronach internetowych Inspektoratu informacji o wolnym stanowisku nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych oraz na braku uregulowań, co do sposobu przeprowadzania kontroli merytorycznej rachunków przedkładanych do wypłaty przez wyznaczonych lekarzy weterynarii.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wyznaczanie lekarzy weterynarii do realizacji ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej

Opis stanu faktycznego

1.1. Organizacja zadań związanych z zawieraniem umów z wyznaczonymi lekarzami

W latach 2012-2013 zadania merytoryczne w Inspektoracie realizowane były w dwóch zespołach: zespole do spraw zdrowia i ochrony zwierząt (trzy osoby) i zespole do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz oraz ubocznych produktów zwierzęcych (dwie osoby).

Dokumenty wewnętrzne Inspektoratu, takie jak: regulamin organizacyjny, zakresy czynności i odpowiedzialności poszczególnych pracowników nie zawierały zapisów o realizowaniu przez nich zadań związanych z analizowaniem potrzeb w zakresie zatrudniania lekarzy weterynarii, zbieraniem zgłoszeń od lekarzy weterynarii, wydawaniem decyzji wyznaczających lekarzy weterynarii oraz zawieraniem z nimi umów.

W dokumentach tych wskazano, że do zadań wymienionych zespołów należy kontrola prawidłowości realizacji zadań przez wyznaczonych lekarzy weterynarii.

W zakresach czynności poszczególnych pracowników merytorycznych dokonano podziału kompetencji i odpowiedzialności odnośnie prowadzenia nadzoru nad realizacją zadań przez wyznaczonych lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji.

Całość zagadnień związanych z gromadzeniem dokumentacji dotyczącej m.in. prowadzenia list lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej² (dalej: ustawa o Inspekcji), wniosków o ich wyznaczenie wraz z dokumentami świadczącymi o kwalifikacjach tych lekarzy, prowadzona była przez starszego referenta, kierującego zespołem ds. administracyjnych. W zakresie obowiązków przypisanych do tego stanowiska nie określono wprost ww. czynności, natomiast ustalono, że na stanowisku tym prowadzi się sprawy związane m.in. z nawiązywaniem, trwaniem i ustaniem stosunku pracy pracowników Inspektoratu .

(dowód: akta kontroli str. 4-29)

Powiatowy Lekarz w wyjaśnieniu podał, że w zakresie obowiązków starszego referenta, kierującego zespołem ds. administracyjnych nie wskazano wprost spraw związanych z wyznaczaniem lekarzy, gdyż uznano, że mieszczą się one w ustalonych obowiązkach dotyczących prowadzenia spraw kadrowych.

(dowód: akta kontroli str.272)

Stan zatrudnienia w Inspektoracie pracowników merytorycznych w latach 2012-2013 nie uległ zmianie i wynosił 6 etatów (w tym Powiatowy Lekarz). Pięciu pracowników realizujących zadania Inspektoratu posiadało wykształcenie wyższe weterynaryjne, jeden (zatrudniony na stanowisku kontrolera weterynaryjnego ds. zdrowia i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz ochrony zwierząt) ukończył technikum weterynaryjne.

(dowód: akta kontroli str.30-31)

² Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744 ze zm.

1. 2. Analiza możliwości i planowanie wykonania zadań przez Inspektorat

W badanym okresie liczba podmiotów nadzorowanych przez Inspektorat z podziałem na rodzaje tych podmiotów utrzymywała się na prawie niezmiennym poziomie i na dzień 31 grudnia 2013 r. przedstawiała się następująco:

- w obszarze działania zespołu do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz oraz ubocznych produktów zwierzęcych (dwóch lekarzy) znajdowało się ogółem 415 podmiotów, w tym m.in.: jeden zakład uboju zwierząt gospodarskich, dwa zakłady uboju zwierząt i rozbioru, jeden zakład uboju zwierząt, rozbioru i przetwórstwa.

Ponadto, nadzorowano m.in.: 374 gospodarstwa produkujące mleko, siedem ferm jaj konsumpcyjnych, pięć podmiotów prowadzących transport produktów pochodzenia zwierzęcego, dwa punkty skupu dziczyzny.

- w obszarze działania zespołu do spraw zdrowia i ochrony zwierząt (trzech lekarzy) znajdowało się ogółem 2522 podmioty, w tym m.in.: cztery zakłady drobiu, jedno schronisko dla zwierząt, 12 podmiotów zajmujących się obrotem zwierzętami, pośrednictwem w obrocie lub skupem zwierząt, 2490 podmiotów utrzymujących zwierzęta gospodarskie w celu umieszczenia tych zwierząt na rynku lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, w tym: 1080 podmiotów utrzymujących bydło, 1235 utrzymujących świnie, 109 utrzymujących pszczoły.

(dowód: akta kontroli str.32-42)

Lekarze etatowi Inspektoratu realizowali zadania wynikające m.in. z postanowień Regulaminu Organizacyjnego Inspektoratu. Pracownicy zespołu do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz oraz ubocznych produktów zwierzęcych zajmowali się m.in.: sporządzaniem i aktualizacją rejestru zakładów, które podlegają rejestracji, kontrolą przestrzegania wymagań weterynaryjnych przy uboju zwierząt rzeźnych, przetwórstwie mięsa, skupie, produkcji mleka i jego przetworów, produkcji i przechowywaniu jaj i ich przetworów, organizowaniem pobierania próbek w ramach badań monitoringowych oraz kontrolą prawidłowości wykonywania urzędowych czynności przez lekarzy wyznaczonych przez Powiatowego Lekarza. Zatrudnieni w zespole ds. zdrowia i ochrony zwierząt zajmowali się z kolei m.in. przyjmowaniem zgłoszeń o chorobach zakaźnych zwierząt i prowadzeniem dochodzenia epizootycznego, prowadzeniem czynności związanych ze zwalczaniem ognisk chorób zakaźnych, w tym wydawaniem nakazów i zakazów, przeprowadzaniem kontroli lekarzy wyznaczonych przez Powiatowego Lekarza, badaniem zwierząt w obrocie i wystawianiem świadectw zdrowia oraz innych dokumentów, prowadzeniem rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

(dowód: akta kontroli str.10-13;22-29;43; 62-65)

Powiatowy Lekarz podał, że w latach 2012-2013 w Inspektoracie nie zatrudniano lekarzy weterynarii. Posiadana liczba etatów pracowników merytorycznych Inspektoratu była konsekwencją limitu środków finansowych przeznaczonych w budżecie na wynagrodzenia. Mając na uwadze ciągle rosnącą ilość zadań do realizacji oraz nieobecność dwóch pracowników, wynikającą z długotrwałej choroby i urlopu macierzyńskiego oraz wychowawczego, należy uznać, że Inspektorat powinien posiadać jeszcze jeden etat w zespole do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz oraz ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. Potrzeba taka, wynikała z bieżących analiz prowadzonych w trybie roboczym przez Powiatowego Lekarza w zakresie m.in. terminowości realizacji zadań przez ten zespół. Powiatowy Lekarz podał również, że zgodnie ze stanowiskiem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, nie było możliwości finansowych utworzenia takiego etatu. W związku z powyższym, potrzeby wynikające z przydzielonych zadań dla tego Zespołu, rekompensowane są zwiększonym zaangażowaniem pracowników Inspektoratu.

(dowód: akta kontroli str. 272)

1. 3. Wyznaczanie lekarzy weterynarii i zawieranie z nimi umów

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. Powiatowy Lekarz zawarł 26 umów, które dotyczyły 20 lekarzy, w tym 3 umowy zawarto z lekarzami weterynarii, świadczącymi usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt. W 2013 r. zawarto 22 umowy, które dotyczyły 19 lekarzy, w tym cztery umowy dotyczyły lekarzy weterynarii, świadczącymi usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt. Wyznaczeni w latach 2012-2013 lekarze weterynarii nie byli pracownikami Inspekcji. Wyznaczając lekarza, Powiatowy Lekarz, przed zawarciem z nim umowy, żądał od zainteresowanego oświadczenia, do celów ustalenia obowiązku ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, z którego wynikało czy kandydat jest pracownikiem Inspekcji. Oświadczenia takie składali wszyscy wyznaczeni w badanym okresie lekarze weterynarii.

(dowód: akta kontroli str. 43-49)

W latach 2012-2013, w związku z wyznaczeniem ww. lekarzy wydatkowano odpowiednio środki w dwóch obszarach:

- ubój zwierząt (wraz z dojazdami) – 478.324,25 zł i 395.631,93 zł

(w tym okresie przypisy dochodów budżetowych, z tytułu wnoszonych opłat wyniosły z kolei odpowiednio: 490.284,19 zł i 405.375,80 zł),

- choroby zakaźne (wraz z dojazdami) – 156.547,58 zł i 143.087,68 zł.

(dowód: akta kontroli str.50)

W latach 2012-2013 Powiatowy Lekarz, zgodnie z Instrukcjami Głównego Lekarza Weterynarii: Nr GIWbż-500-7/11 z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych oraz nr GIWbż-500-1/2013 z dnia 3 kwietnia 2013 r. w sprawie nadzoru nad ubojem świń, bydła, kur lub kurcząt i indyków w rzeźniach przekazywał Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii w Poznaniu pisemne, kwartalne raporty. W każdym z tych raportów wskazywano jedno wolne stanowisko w tym samym zakładzie uboju zwierząt, które powinno być obsadzone przez lekarza weterynarii niebędącego pracownikiem Inspekcji.

W związku z powyższym, Powiatowy Lekarz, w dniu 9 stycznia 2012 r. poinformował³ Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Poznaniu, że zgodnie z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWbż-500-7/11 z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, informacja o wolnym stanowisku nadzoru dla lekarza weterynarii w rzeźni, została w dniu 9 stycznia 2012 r. przekazana do Wielkopolskiej Izby Lekarsko Weterynaryjnej w Poznaniu. W piśmie tym zadeklarowano, że informacja taka zamieszczona zostanie w Biuletynie Informacji Publicznej.

W badanym okresie do Inspektoratu nie wpłynęła żadna pisemna oferta w tej sprawie. Nie wyznaczono również lekarza na to miejsce.

W badanym okresie, na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji, Powiatowy Lekarz wyznaczył trzech nowych lekarzy (dwóch w lipcu 2012 r. i jednego w styczniu 2013 r.). Inspektorat nie publikował informacji o zamiarze takiego wyznaczenia. Wyznaczenia te nie dotyczyły nadzoru nad ubojem, lecz m.in. sprawowania nadzoru nad punktem skupu lub sprzedaży zwierząt, wykonywania szczepień ochronnych i badań rozpoznawczych.

(dowód: akta kontroli str.43; 49-61; 66;231)

³ Pismo , znak PIW-ŻP-Ż-6200.3/12

Powiatowy Lekarz, w wyjaśnieniu podał, że zagadnienia związane z analizą możliwości wykonywania zadań przez Inspektorat i zawieraniem umów z wyznaczonymi lekarzami pozostawały generalnie w gestii Powiatowego Lekarza Weterynarii we Wrześni. Jest to konsekwencją tego, iż powiatowi lekarze weterynarii decydują o potrzebie wyznaczenia lekarza weterynarii, a postępowanie administracyjne w sprawie wyznaczenia może być wszczęte tylko z urzędu. Niemniej, analiza potrzeb w tym zakresie oparta była również na danych pozyskiwanych przez innych pracowników Inspektoratu, w tym prowadzących w terenie kontrole wyznaczonych lekarzy. Analiza tych spraw, nie jest skomplikowana i nie wymagała podziału obowiązków pomiędzy pracowników. Obecna duża dynamika zmian w produkcji w zakładach prowadzących ubój lub przetwórstwo powoduje, że analizy takie prowadzi Powiatowy Lekarz w trybie roboczym, na bieżąco, w konsultacji z pracownikami merytorycznymi z poszczególnych zespołów.

Powiatowy Lekarz wskazał, że w latach 2012-2013 nie została ustalona przez organ wyższego szczebla instrukcja postępowania dotycząca wyznaczania lekarzy weterynarii do wykonywania zadań Inspekcji.

(dowód: akta kontroli str.272-273)

Powiatowy Lekarz wyznaczał lekarzy na okres nie dłuższy niż jednego roku kalendarzowego, zgodnie do treści art. 16 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji, m.in. do: szczepień ochronnych lub badań rozpoznawczych, sprawowania nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami, badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania świadectw zdrowia, sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, w tym badania przedubojowego i poubojowego, oceny mięsa i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w trakcie uboju, badania mięsa zwierząt łownych, sprawowania nadzoru nad punktami odbioru mleka, jego przetwórstwem.

Lekarze wyznaczeni po raz pierwszy w latach 2012-2013, spełniali kwalifikację, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu czynności wykonywanych przez osoby niebędące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej oraz kwalifikacji tych osób⁴.

Wyznaczanie lekarzy odbywało się w drodze decyzji Powiatowego Lekarza, stanowiącej podstawę do zawarcia umowy z danym lekarzem. W umowach tych ustalano m.in.: termin i miejsce wykonywania czynności, zakresy czynności, wysokość wynagrodzeń oraz terminy ich płatności.

(dowód: akta kontroli str.44-47; 62-66)

Inspektorat prowadził na bieżąco, listę osób wyznaczonych, o której mowa w art. 16 ust. 4 ustawy o Inspekcji. Lista ta nie była podawana do publicznej wiadomości.

(dowód: akta kontroli str.156)

W zawartych umowach określono wszystkie wymagane zapisy wynikające z postanowień art. 16 ust. 3 ustawy o Inspekcji, m.in.: zakres, terminy i miejsce wykonywania tych czynności, zasady ustalenia wynagrodzenia za ich wykonanie oraz termin płatności, a w przypadku, gdy lekarz weterynarii zatrudniony był w zakładzie leczniczym, dodatkowo imię i nazwisko wyznaczonego lekarza weterynarii świadczącego usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt.

(dowód: akta kontroli str.66; 67-155)

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 89, poz. 860 ze zm.

Kontrola rachunków dotyczących wynagrodzeń przedłożonych przez 8 lekarzy (wyznaczonych m.in. do nadzoru nad ubojem w rzeźniach, obserwacji zwierząt podejrzanych o wściekliznę, pobierania próbek od świń do badań laboratoryjnych) za marzec, czerwiec, listopad 2012 r. i 2013 r., odpowiednio w tych latach na kwoty ogółem: 35.727,93 zł i 34.565,22 zł (co stanowiło odpowiednio 5,6 % i 6,4% wynagrodzeń ogółem poniesionych na wyznaczenia) wykazała, że wypłaty tych wynagrodzeń były zgodne z zasadami określonymi w umowach o wyznaczenie. Wypłata wynagrodzeń następowała na podstawie dokumentów określonych w umowach.

(dowód; akta kontroli str.50;156-229)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie NIK, brak wyraźnego, formalnego określenia w zakresie czynności pracownika kierującego zespołem ds. administracyjnych obowiązku gromadzenia dokumentów związanych m.in. ze składaniem wniosków o wyznaczenie lekarza weterynarii wraz z dokumentami świadczącymi o jego kwalifikacji, ograniczało przejrzystość prowadzenia tych spraw.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Kontrola merytoryczna przedkładanych przez wyznaczonych lekarzy weterynarii rachunków do zapłaty, dotyczących m.in. nadzoru nad ubojem w rzeźniach, badania mięsa, badania zwierząt przeznaczonych do wywozu była przeprowadzana przez Powiatowego Lekarza, który jednocześnie rachunki te zatwierdzał do wypłaty. Ponadto, dokumenty te sprawdzała pod względem rachunkowym, bez pisemnego upoważnienia i określenia zakresu czynności Pani M. P., zatrudniona na stanowisku starszego specjalisty ds. księgowości. Podobnie, wykonanie kontroli merytorycznej rachunków w zakresie zwalczania chorób zakaźnych dokonywali J. Sz. lub W. D., którzy nie posiadali pisemnych upoważnień do przeprowadzania takich kontroli.

(dowód: akta kontroli str.24-27;157-229; 230;232-233)

Powiatowy Lekarz w wyjaśnieniu podał, że odkładano w czasie formalne uregulowanie sprawy przypisania konkretnej osobie obowiązku przeprowadzania kontroli merytorycznej rachunków przedstawionych do zapłaty przez wyznaczonych lekarzy. Trudno było zapewnić stabilność w prowadzeniu takich czynności, w sytuacji długotrwałej choroby jednego z lekarzy weterynarii. W związku z powyższym, Powiatowy Lekarz zmuszony był włączyć się osobiście w proces kontroli merytorycznej rachunków za nadzorowanie uboju w rzeźni.

(dowód; akta kontroli str.273)

2. W Inspektoracie nie ustalono wewnętrznych procedur postępowania dotyczącego wyznaczania lekarzy weterynarii do realizacji zadań Inspekcji, w tym wymogu składania wniosku o wyznaczenie. Po upływie terminu ważności decyzji w sprawie wyznaczenia, wydawanej na rok kalendarzowy i po zakończeniu obowiązywania umów (również rok kalendarzowy), nie zamieszczano informacji o naborze w BIP oraz na stronie internetowej Inspektoratu. W okresie objętym kontrolą, Powiatowy Lekarz przekazał informacje o jednym wolnym stanowisku Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii oraz Wielkopolskiej Izby Lekarsko - Weterynaryjnej. Stanowisko to było nieobsadzone przez cały okres objęty kontrolą i było wykazywane w kwartalnych raportach przekazywanych do Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Poznaniu. Informacja ta nie została jednak zamieszczona w BIP i na stronie internetowej Inspektoratu. Informację tę zamieszczono w BIP dopiero w czasie kontroli NIK, w dniu 17 marca 2014 r. Obowiązek zamieszczania informacji w BIP i na stronie internetowej wynikał

z Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWbż-500-7/11 z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych (pkt 7) oraz Instrukcji Głównego Lekarza nr GIWbż-5001/2013 z dnia 3 kwietnia 2013 r. w sprawie nadzoru nad ubojem świń, bydła, kur lub kurcząt i indyków w rzeźniach (pkt 8).

Powiatowy Lekarz wyjaśnił, że w latach 2012-2013 rozpatrywanie wniosków lekarzy weterynarii o ich wyznaczenie, dotyczyło jedynie osób nowych, które złożyły w Inspektoracie stosowne wnioski lub którym propozycję złożył Powiatowy Lekarz. Taka forma dotyczyła lekarzy weterynarii starających się o wyznaczenie, zarówno do badania zwierząt rzeźnych i mięsa jak i do badania monitoringowego w kierunku chorób zakaźnych zwierząt. W latach objętych kontrolą nie ogłoszono faktu posiadania jednego wolnego stanowiska nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych w BIP, gdyż został on uruchomiony dopiero pod koniec 2013 r. Odnosnie osób działających od wielu lat w ramach wyznaczenia i nie zgłaszających chęci przerwania współpracy, zawieranie z nimi nowych umów odbywało się na zasadzie kontynuacji podpisanej wcześniej umowy, po jej modyfikacji w zależności od sytuacji w terenie. Osoby te nie składały każdego roku nowych wniosków.

(dowód: akta kontroli str.272-273)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań przez wyznaczonych lekarzy

Opis stanu faktycznego

2.1. W badanym okresie we wszystkich podmiotach zajmujących się ubojem zwierząt, w których zlecenia wykonywali wyznaczeni lekarze weterynarii, nie występowała ich rotacja. W pismach Głównego Lekarza weterynarii m.in. z kwietnia i maja 2013 r. zwracano uwagę na potrzebę prowadzenia zmianowości wyznaczeń lekarzy weterynarii pomiędzy rzeźniami działającymi na terenie danego powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 234-240)

Powiatowy Lekarz, w wyjaśnieniu podał, że spowodowane to było przyczynami natury organizacyjno-logistycznymi, posiadaną przez wyznaczonych lekarzy praktyką oraz ich doświadczeniem, a przede wszystkim analizą wyników przeprowadzonych kontroli wyznaczonych lekarzy. Decydowało o tym również, przypisanie w praktyce, w ramach badania w kierunku włośni, do danego akredytowanego Laboratorium Wytrawiania Mięsa lekarza weterynarii, który uczestniczył w akredytacji i przyczynił się do otrzymania certyfikatu, nadanego przez Polskie Centrum Akredytacji. Kwestie rotacji zostały poruszone w pismach GLW dopiero w I poł. 2013 r., kiedy to funkcjonowały już roczne umowy z lekarzami weterynarii. Pewne działania podjęte zostały pod koniec 2013 r., kiedy to w jednej rzeźni w Miłosławiu wprowadzono do zespołu nowego lekarza, co spowodowało, że lekarz poprzednio pracujący cały miesiąc, pracuje obecnie 2 tygodnie. Ponadto, z innym lekarzem zawarto na początku 2014 r. umowę na trzy miesiące, mając na uwadze dokonanie w br. rotacji.

(dowód: akta kontroli str. 273)

Pracownicy Inspektoratu w badanym okresie kontrolowali na miejscu co najmniej raz w roku wszystkich wyznaczonych lekarzy weterynarii w placówkach prowadzących ubój zwierząt, natomiast w zakresie zdrowia i ochrony zwierząt częstotliwość kontroli uzależniona była m.in. od zagrożenia epizootycznego, harmonogramów

wykonywania badań w terenie, rzetelności prowadzenia dokumentacji przez wyznaczonego lekarza.

W latach 2012-2013 pracownicy Zespołu ds. bezpieczeństwa żywności przeprowadzili odpowiednio 24 i 26 kontroli, które objęły 14 i 12 wyznaczonych lekarzy (wszystkich wyznaczonych lekarzy do realizacji zadań w tym zakresie).

Kontrole w 2012 r. nie wykazały nieprawidłowości, natomiast w 2013 r. stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim nieczytelnych zapisów w dzienniku badania poubojowego, braku pełnych danych lekarzy w łańcuchach żywieniowych. Realizacja wydanych zaleceń była kontrolowana w trakcie ponownych wizytacji.

Pracownicy Zespołu ds. zdrowia i ochrony zwierząt przeprowadzili w tym okresie odpowiednio 9 i 8 kontroli, które objęły 6 i 5 wyznaczonych lekarzy (spośród 17 wyznaczonych m.in. do realizacji zadań dotyczących zwalczania chorób zakaźnych). Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości w realizowaniu przez lekarzy postanowień zawartych umów.

W każdym przypadku, czynności kontrolne były udokumentowane protokołem.

W badanym okresie w żadnym przypadku Powiatowy Lekarz nie rozwiązał umowy z wyznaczonym lekarzem, z winy tego lekarza.

(dowód: akta kontroli str.62-65; 241-263)

W badanym okresie do Inspektoratu nie wpływały skargi na działania wyznaczonych lekarzy i działalność podmiotów nad którymi Inspekcja sprawowała nadzór.

(dowód: akta kontroli str. 264-265)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Realizacja wniosków pokontrolnych dotyczących kontroli I/11/003 w zakresie sprawowania nadzoru przez Inspekcję Weterynaryjną nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w powiecie wrzesińskim w latach 2009-2011.

Inspektorat terminowo udzielił odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne LPO-4114-02-04/2011 z dnia 19 maja 2011 r. oraz zrealizował w pełni dwa wnioski pokontrolne dotyczące: zapewnienia przeprowadzania i dokumentowania kontroli ferm zwierząt futerkowych oraz zwiększenia nadzoru nad prawidłowością danych o liczbie i wynikach kontroli tych ferm. Podjęte działania dotyczyły m.in. rozszerzenia obowiązków starszego inspektora ds. pasz oraz ubocznych produktów zwierzęcych do kontroli ferm zwierząt futerkowych oraz prowadzenia kontroli wycień danych o liczbie i wynikach kontroli ferm zwierząt futerkowych.

(dowód: akta kontroli str. 37;39; 266-271)

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, wprowadzenie wewnętrznych procedur naboru i wyznaczania lekarzy weterynarii do realizacji zadań Inspekcji (obejmujących również analizę potrzeb w zakresie sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych) służyłoby zapewnieniu transparentności i zapobiegłoby dowolności w podejmowaniu decyzji. Przyjęte procedury mogłyby uwzględniać nie tylko

potwierdzenie, wymaganych przepisami prawa, kwalifikacji do wykonywania wyznaczonych czynności, ale również inne kryteria, na przykład: zakres aktualnie wykonywanych obowiązków, odległość miejsca zamieszkania od miejsca wykonywania nadzoru, odbyte szkolenia, prawidłowość sprawowanego nadzoru i rzetelność sporządzanej dokumentacji (kryterium dla lekarzy powtórnie ubiegających się o wyznaczenie). Celowym byłoby również rozważenie możliwości komisyjnej oceny wniosków, składanych przez zainteresowanych lekarzy.

Wyznaczanie lekarzy, wynagradzanych ze środków publicznych, bez uprzedniego podawania do publicznej wiadomości informacji o planowanym naborze, w tym o możliwości składania wniosków, nie sprzyjało zachowaniu zasad, o których mowa w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, tj. uzyskiwaniu najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalny dobór metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

- 1) zapewnienie realizacji trybu postępowania, określonego w instrukcjach Głównego Lekarza Weterynarii, w każdym przypadku wolnego stanowiska nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych,
- 2) rozważenie wprowadzenia wewnętrznych procedur postępowania dotyczących wyznaczania lekarzy weterynarii do realizacji zadań Inspekcji, uwzględniających jawność postępowania w tym zakresie,
- 3) uregulowanie sprawy związanej z prowadzeniem kontroli merytorycznej rachunków przedkładanych przez wyznaczonych lekarzy weterynarii,
- 4) pisemne określenie w zakresie czynności pracownika kierującego zespołem ds. administracyjnych, spraw związanych z gromadzeniem i przechowywaniem dokumentów związanych z wyznaczaniem lekarzy weterynarii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁵ Dz. U z 2013 r. poz. 885

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 8 kwietnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Zbigniew Stasiak
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor